

โมทนาสาธุสาร

ฉบับเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๒

พระธรรมเทศนาในโครงการปฏิบัติธรรมรุ่นที่ ๗ “เฉลิมพระเกียรติในหลวง ๘๑ พรรษา”

มารทิวีระ

วันพฤหัสบดีที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๑

โมทนาสาธุๆ กับทุกคนที่ใส่ใจในการฟังหรือศึกษา วันนี้ก็มาถึงขั้นวิริยะบารมี วิริยะบารมีเนีย
 ทุกเรื่องต้องเพียรทั้งหมดทุกเรื่องแต่ย่อลงมาให้สั้นลงในฐานะเรามีปัญญาก็ต้องว่าเพียรรู้เพียรละนั้นนะ
 สิ่งไหนที่ไม่รู้ก็เพียรให้รู้ รู้แล้วก็วางจึงเรียกว่าเพียรละ สิ่งที่เรารู้แล้วนั้นก็คือรู้ทุกข์นั้นนะรู้ว่าสิ่งไหนจะ
 เป็นประโยชน์ไม่เป็นประโยชน์เราจึงเพียรเพียรเพียรรู้สิ่งที่เป็นประโยชน์ รู้ในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ สิ่งที่ไม่
 เป็นประโยชน์เมื่อรู้แล้วก็เพียรละให้ได้ที่มีมันมีอยู่ในกมลสันดานของเราหรืออยู่ในจิตใจของเราหรือความ
 เคยชินของเราเราจะต้องเพียรละ เมื่อเราเพียรรู้เพียรละนั้นนะตาเห็นรูปก็เพียรรู้รูป รูปร่างแล้วว่ามีสุขมี
 ทุกข์ยังงใจดีใจเสียใจยังงใจแล้วเราก็จเพียรละมัน ได้ยินเสียงก็เหมือนกันเพียรรู้เสียงรู้แล้วจำได้แล้วเข้าใจใน
 เสียงแล้วว่ามันมีสุขมีทุกข์อย่างไรดีใจเสียใจอย่างไรแล้วก็ต้องละมัน กลิ่นก็เหมือนกัน รสก็เหมือนกัน
 โผฏฐัพพะธรรมารมณีนี้นะอันเดียวกันหมดเลยลงในเพียรรู้เพียรละจะได้สิ้นเข้าไป ไม่งั้นรู้ไปหมด
 เหมือนกับรูตรี โท เอก ประถม มัธยม เตรียมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยโน้นตอกเตอร์ปริญญาอะไรเนี่ยรู้
 รู้แล้วก็ต้องละหมดเลยไม่ยึดติดในความรู้นะที่เรียนก็มีทุกข์อยู่แล้วต้องทำคะแนนต้องทำให้ได้ตามกฎ
 ตามเกณฑ์เค้าตามคอร์สของเค้าที่เค้าตั้งเอาไว้ต้องเรียนก็คาบก็ครึ่งอะไรพวกนี้เนี่ยก็รู้ตามเป็นจริง แล้ว
 เราก็คิดว่าเราจะเอาสิ่งที่รู้มาใช้ประโยชน์หรือมาทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่ตัวเราหรือแก่ครอบครัวของ
 เราหรือแก่ประเทศชาติบ้านเมืองของเราเนี่ยหรือวงศ์ตระกูลที่ถูกต้องหมายถึงวงศ์ตระกูลที่ดีที่มีศีลมี
 ธรรมจะนั้นเพียรรู้เพียรละที่พระพุทเจ้าว่า วิริเยน ทุกขมจเจติ จะล่วงทุกข์ด้วยความเพียร

คำว่าล่วงทุกข์ก็คือวิมุติหลุดพ้นนั้นแหละคือเราจะเพียรอะไรก็เพียรให้พ้นทุกข์ จะศึกษาวิชาการ
 ใดๆก็เพื่อจะได้ไม่มีทุกข์ในสิ่งที่มันจำเป็นต้องว่าอย่างนี้ เพื่อมาแก้วิกฤต เรียนรู้มาเพื่อแก้วิกฤตเพื่อทำ
 เพียรให้พ้นทุกข์ที่ศึกษาทุกชนิดที่รู้ทุกชนิดทั้งทางโลกและทางธรรมต้องว่าอย่างนี้ ถ้าเราเพียรรู้ทุกเรื่อง
 รู้เข้าใจในรู้แล้วรู้แล้วก็ต้องละมันด้วยไม่ใช่รู้แล้วไปยึดติดมัน ถ้ารู้แล้วยึดติดก็เป็นความทุกข์อีก
 เหมือนกับพวกที่ต้องเสียลิขสิทธิ์ปัญญาเนี่ยรู้แล้วมีความทุกข์ กลัวคนอื่นเค้าจะเอาไปใช้ แทนที่จะคิดว
 เราให้ปัญญาเป็นทานหรือให้ความรู้เป็นทานเหมือนพระพุทเจ้าเนี่ย พระองค์ไม่ได้ตระหนี่ในความรู้อย
 ไม่ได้ตระหนี่ธรรมไม่ได้ตระหนี่ตระกูลเลยไม่ได้ตระหนี่อวาสไม่ได้ตระหนี่ลาภ พระพุทเจ้าสอนให้พ้น
 ไปหรือให้รู้ไปจากความตระหนี่ทั้งหมดไม่เหมือนทางโลกนี้ชิงไหวชิงพริบเอาเปรียบกันไ้รู้แล้วรู้
 เหลี่ยมกันเค้าเรียนเพื่อรู้แล้วรู้เหลี่ยมแล้วเพื่อจะเอาเรียนรู้แล้วมีเหลี่ยมแล้วไปใช้กับคนที่ไม่รู้แล้ว
 เหลี่ยมแล้วไปเอาเปรียบเค้าเนี่ยเป็นกรรมเป็นวิบากกรรม เพราะฉะนั้นพระพุทเจ้าจึงสอนแล้วให้
 รู้แล้วให้ละนั้นนะจึงเรียกว่าล่วงทุกข์ด้วยความเพียร เราเพียรรู้แล้วก็ต้องเพียรละด้วย สิ่งไหนไม่ดีไม่ถูก
 ศีลถูกธรรมเราก็จเพียรละมันเพราะเรารู้ว่ามันผิดแล้ว ผิดแล้วจะมาเป็นถูกมันยอมไม่ชอบธรรมแน่ไม่เป็น
 ธรรมไม่ยุติธรรมเมื่อไม่ยุติธรรมก็ต้องมีโทษมีทุกข์ตามมา ได้ไม่คุ้มค่าเสียต้องว่าอย่างนี้ อย่างน้อยเค้ารู้
 ในภายหลังก็ชื่อเสียงเกียรติยศวงศ์ตระกูลก็พลอยพินาศวิบัติฉิบหายหมดไอ้ที่เค้าดีกันทั่วโลกที่สากล

โลกเค้ายอมรับก็ไมยอมรับเพราะฉะนั้นเค้ายอมรับวิชาศีลธรรมหรือชื่อสัตย์สุจริตธรรมมีความเป็นธรรมมีความยุติธรรมตั้งมั่นอยู่ในธรรมเป็นจริยธรรมเป็นคุณธรรมประจำตน ถ้าไม่ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมและจริยธรรมคือต้องทำทุกวัน แล้วคุณธรรมมันจึงสั่งสมมาเป็นนิสัยสันดานวาสนาเป็นคุณธรรม ฉะนั้นรากเหง้าของจริยธรรมหรือคุณธรรมก็คือต้องมีรากเหง้าของศีลธรรมมีศีลมีธรรมนั้นแหละแล้วก็ปฏิบัติศีลปฏิบัติธรรมนั้นแหละแล้วมาทำตามศีลธรรมตามที่รู้แล้วจึงจะเป็นจริยธรรมความสั่งสมความเคยชินในศีลในธรรมแล้วจึงมาบังเกิดคุณธรรมนั้นแหละถ้าเรารู้แบบนี้แล้วเราจะเข้าใจในเรื่องคนทั้งโลกจะเรื่องร้องหาจริยธรรมคุณธรรมเนี่ย อย่างน้อยต้องรู้เรื่องศีลธรรมเสียก่อน ว่าศีลมีข้อห้ามอะไรบ้าง ธรรมสิ่งที่ควรทำได้มีอะไรบ้าง เมื่อรู้แล้วเข้าใจแล้วจึงละเสียส่วนที่ไม่ดีทั้งหมดส่วนที่เป็นเวรเป็นกรรม เป็นบาปเป็นโทษทั้งหมดเนี่ยจึงเรียกเรารู้เพียรแล้วก็เพียรละนิสัยอุปนิสัยที่เคยมีอย่างไรก็ขจัดมันออกไปแล้วเราก็จะเหลือแต่ความดีแล้วที่หลังก็จะวิมุติหลุดพ้นเข้าถึงความบริสุทธิ์จากความรู้ถ้าทราบได้ที่ยังไม่รู้ถึงที่สุดแล้วก็จะทำให้วางจิตใจก็มีความกังวลมีความกระวนกระวายเดือดร้อนเพราะความไม่รู้ เมื่อรู้แล้วละไปเนี่ย ละด้วยความรู้เนี่ยละแล้วละเลยเขาเรียกสมุจเฉทปหาน คือละหมดจดสิ้นเชิงเค้าจึงเรียกสมุจเฉทปหาน เพราะฉะนั้นเราจะต้องเพียรรู้เพียรละตอนนี้หมายถึงวิริยะแปลว่าความเพียรตอนนี้เราจะไรเราก็เพียรหมดไม่ว่าทำกิจการงานเช่นไรหรือว่าทำอะไรนั้นเนี่ยจะต้องมีความเพียรทั้งหมดเลย กิจวัตรประจำวันหรือการทำสมาธิอาชีพอะไรเนี่ยเราจะต้องเพียรเพียรรู้ทำความเข้าใจในภาระหน้าที่ของเราว่าเรามีหน้าที่อะไรเราก็ต้องเพียรรู้หน้าที่ด้วย รู้ว่าหน้าที่ของเรามีขอบเขตขนาดไหนแล้วเราทำได้ขนาดไหนหรือเราสามารถจะพัฒนาให้มันวิเศษหรือทำให้เสร็จเร็วได้รวดเร็วขนาดไหน เราจะต้องเพียรทำ ไม่ใช่พอใจยินดีแค่ความสำเร็จแต่เราต้องพยายามเซฟเวลาแทนที่เค้าทำกันสามวันเสร็จเราวันเดียวเสร็จหรือชั่วโมงเดียวเสร็จเนี่ยต้องพัฒนาให้เพียรยิ่งขึ้นจึงเรียกว่าเพียรยิ่งขึ้น เพียรรู้ยิ่งขึ้น เพียรทำยิ่งขึ้น แล้วก็เพียรละให้หมดไปจากใจไม่ต้องยึดติด ความจริงถึงเราไม่ต้องละมันก็ต้องละแล้วเพราะมันสำเร็จแล้วเหมือนเพียรสำเร็จแล้วการงานเสร็จแล้วก็ต้องวางมือแล้ว นั่นแหละแต่เรารู้แล้วละนั่นแหละเรารู้ว่านี่สำเร็จไปแล้วหรือว่างไปแล้วประจำวันหรือเป็นเฉพาะงานหรือเป็นเฉพาะที่เฉพาะแห่งเฉพาะหน้าที่เนี่ย สิ่งไหนที่ไม่เพียรไม่มีเพียรรู้เพียรละเพียรเห็นเพียรฟังเพียรสุดดมเพียรรู้รสเพียรสัมผัสเพียรรู้ธรรมารมณ์อะไรเนี่ยเพียรทั้งนั้นเลย

ถ้าจะพูดถึงวิริยะเนี่ยมีทุกหนทุกแห่งเมื่อเราเพียรรู้เพียรละแล้วไอ้เพียรรู้ก็เป็นเหตุอันหนึ่งเพียรละก็เป็นผลอันหนึ่งเพราะฉะนั้นก็เป็นปัญญาอยู่ในตัวอยู่แล้วปัญญาอยู่ในวิริยะความเพียรต้องว่าอย่างนี้ เดี่ยวจะเข้าใจว่าไม่มีทุกอย่างนะมันเป็น**อัญญะมัญญะ**ปัจจัยมีผลสมอยู่ในเหตุในผลในตัวของมันเอง ถ้าเราเพียรรู้แล้วถ้าเราไม่มีปัญญาจะรู้ได้ไหมต้องมีเหตุผลที่ทำให้สมควรที่จะทำให้เรารู้ด้วยหรือเพียรละ เมื่อรู้แล้วเราจะละยังไงก็ต้องมีปัญญาในการละนั้นละละทีหนึ่งก็เป็นทานทีหนึ่งเห็นมัยเราละเว้นมันก็เป็นศีลอีกเดี่ยวจะมานึกว่าแหมจะต้องมีวิริยะอย่างเดี่ยวเปล่าต้องมีครบถ้วน เนกขัมมะต้องอดใจได้แล้ว อันไหนที่ไม่ดีนี่ถ้าขึ้นไปนี่ขาดทุนหรือเสียของหรือเสียเวลาเนี่ยอดใจเนกขัมมะก็เป็นปัญญาเรารู้ย่างนั้นก็เป็นปัญญาแล้วเป็นความเพียรเป็นขันตอดกลั่นอดทนอีกเป็นสัจจะความจริงใจที่เรามีเป็นสัจจะที่มีความจริงใจในการทำเพียรต้องว่าอย่างนี้อริชฐานปรารถนาให้รู้หมายถึงว่าให้รู้ยิ่งขึ้นเพียรรู้ยิ่งขึ้นก็เป็น อริชฐานแล้ว เมตตารักใคร่ในความเพียรใหม่ ถ้าเราเพียรอย่างนั้นแสดงว่าเรารักใคร่ในความเพียรก็แสดงว่ามีเมตตาอยู่ด้วย เมื่อเมตตาแล้วเราเพียรเสร็จแล้วก็ต้องว่างหรือวางเฉยแล้วก็เป็นอย่างนั้น เห็นมัยเพราะฉะนั้นบารมีทั้งสิบเนี่ยมีอยู่ครบในทุกสิ่งทุกอย่าง ถ้าเราไม่ได้เพียรรู้เพียรละเราก็รู้ไม่ได้ รู้ก็รู้เฉพาะอย่างแล้วก็รู้เราอาจจะรู้ไม่ครบคือไม่ครบตามบารมี ตามอุปบารมี ตามปรมัตถบารมีอีก บางคน

ก็กว่าจะรู้จะเห็นก็เลือดตกยางออกหรือลืมนี่เป็นลืมนตายหรือบางคนก็ตายไปเลยเนี่ยเป็นปรมัตถบารมีทุกอย่างต้องเป็นอย่างนั้น เมื่อเรารู้แล้วเราเข้าใจแล้วเราก็จะเห็นความอัศจรรย์ในบัญญัติธรรมของพระพุทธเจ้าที่พระองค์แสดงเรื่องบารมี เรื่องอุปบารมี ปรมัตถบารมีไว้แล้วก็สรุปลงสั้นๆที่พระองค์สรุปไว้คือ วิริเยน ทุกขมจเจติ คนเราจะล่วงทุกข์ด้วยความเพียรเนี่ยแล้วใครๆก็ไม่สามารถปฏิเสธในความเพียรถึงเพียรทำความชั่วหรือเพียรทำความดีก็ต้องเพียรเหมือนกันเนี่ยที่นี้เพียรละก็ต้องละความชั่ว ความเลวความไม่ดีเพียรทำความดีที่พระพุทธเจ้าว่า **อนุรักษนาปราน** ต้องรักษาความเพียรหรือรักษาความดีไว้ไม่ให้หมดไปสิ้นไป **ปหานปราน** ก็ไอ้สิ่งที่ไม่ดีก็ประหารมันให้หมดทิ้งไปให้หมดละไปให้หมด **สังวรปราน** สังวรระวังไว้ไม่ให้เกิดขึ้นในความชั่วไม่ให้เกิดขึ้นในสันดานแล้วก็ระวังอย่าให้ความดีหมดไปจากใจเราเนี่ยพระองค์แสดงไว้มากมายกายกองเลยเนี่ยถ้าเรามีเวลาศึกษาค้นคว้าเราจะได้รับความรู้ ความเห็นจากพุทธโอวาทมากมายเลยเพราะฉะนั้นที่นี้พระอาจารย์ก็ต้องเอามาย่อสั้นๆว่าเพียรรู้เพียรละเนี่ยเพื่ออะไร เพื่อตัดวิตกพิจารณา เพื่อตัดสังขารการปรุงการแต่งที่นี้เรามั่งไปนิพพานแล้วเราก็ต้องพยายามละวิตกพิจารณาเพื่อละสังขารการปรุงการแต่งไม่ว่ารูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ใดๆก็ เพียรรู้ทุกข์รู้โทษเกิดความเบื่อหน่ายในทุกข์ในโทษเหล่านั้นแล้วก็เพียรละทุกข์ละโทษในสิ่งเหล่านั้น เพื่อให้จิตเราว่างให้จิตเราอยู่เหนืออารมณ์

เมื่อจิตเราอยู่เหนืออารมณ์จิตเราก็ออยู่เหนือเวทนาคือไม่มีสุขไม่มีทุกข์ไม่เสียใจไม่ต้องอุเบกขา เนี่ยเค้าเรียกจิตอยู่เหนือเวทนาหรือจิตของเราไม่มีอาสวะกิเลสเพราะรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์เนี่ยเป็นอาสวะกิเลสหมักดองขังไว้ในจิตเราเป็นอเนกชาติแล้วต้องว่าอย่างนี้ ฉะนั้นการที่จะทำอาสวะให้สิ้นไปก็คือการทำอารมณ์ให้สิ้นไปเนี่ยที่พระพุทธเจ้าเรียกว่า**อัสวักขยญาณ**เนี่ยรู้จักทำอาสวะให้สิ้นไปก็คือรู้จักทำอารมณ์ให้สิ้นไปเนี่ยที่เอาตมาพูดอยู่เสมอว่าขยะอารมณ์มะเร็งอารมณ์เนี่ยมาเปรียบเทียบกับทางโลกว่าสิ่งไม่ดีเหมือนขยะอารมณ์ที่มันสั่งสมไว้เหมือนขยะที่ทางโลกไม่ดีเหมือนเป็นที่ก่อเกิดเชื้อโรคหรือขยะอันตราย ถ้าเป็นขยะอารมณ์มะเร็งอารมณ์แล้วก็ตายอย่างเดียวหรือว่ามีแต่ความทุกข์โทษอย่างเดียวที่นี้เราจัดขยะอารมณ์มะเร็งอารมณ์ได้อย่างเดียวนั้นแหละก็เป็นการจัด**อัสวักขยญาณ**จัดอาสวะกิเลสนั่นเองจิตเราอยู่เหนืออารมณ์จิตเราอยู่เหนืออาสวะแล้ว สังโยชน์ก็ไม่มี เพราะมีหนัตตาความว่างเป็นอารมณ์เราก็มไม่มีสังโยชน์ร้อยรัดใจเราเพราะสิ่งที่เป็นสังโยชน์ร้อยรัดใจเราก็คืออารมณ์เนี่ยเราก็เพียรรู้เพียรละคือเพียรทำจิตของเราให้ว่างจากอารมณ์นั่นเอง สรุปลงก็ต้องว่าต้องเพื่อให้จิตของเราว่างจากอารมณ์นั้นแหละจึงจะเป็นสิ่งสูงสุดสมเจตนาของพระพุทธเจ้าที่จะขนถ่ายสัตว์ให้พ้นจากทุกข์เข้าสู่พระนิพพาน เพราะฉะนั้นเรามีปัญญาแล้วก็มีทานที่พระองค์สอนนะมีทานก็ละให้ทานแล้วก็หมดทุกข์หมดกังวลจากการให้ทานมีไปแล้วละวันก็เป็นศีลอีกนั้นนะซ้ำเลย ที่นี้มาถึงเนกขัมมะก็ต้องมีเรามีทั้งทานทั้งศีลเป็นคู่มือเลยเป็นคู่มือในการปฏิบัติในการที่เราจะละทุกข์ละโทษต่างๆเพื่อให้จัดขยะอารมณ์มะเร็งอารมณ์ให้หมดไปสิ้นไปด้วยวิธีการให้ทานภายในบ้างทานภายนอกบ้างละศีลภายนอกเป็นศีลภายในบ้างเนี่ยหมายถึงว่าละวันเป็นภายในละวันเป็นภายนอกแล้วเราก็จะรู้ว่าที่เราละได้นั้นแหละเป็นปัญญาแล้วเพราะมีเหตุผลในตัวเอง

ฉะนั้นเรารู้ทุกข์รู้โทษเกิดความเบื่อหน่ายในทุกข์โทษแล้วเราจึงละจึงเว้นได้แล้วปฏิบัติให้ตั้งมั่นอยู่ในทานในศีลเอามาเป็นข้อวัตรปฏิบัติเป็นคู่มือในการทำจิตให้ว่างเพื่อจัดขยะอารมณ์มะเร็งอารมณ์ที่นอนเนื่องมาในขันธสันดานมาเป็นอเนกชาตินับภพนับชาติไม่ถ้วน ที่มีมนุษย์ทั้งหลายสัตว์ทั้งหลายที่ไม่มีปัญญารู้เนี่ย อันนี้เป็นปัญญาตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าเพราะฉะนั้นพอมาถึงความเพียรก็เพียรรู้เพียรละเลิกไม่เอาสิ่งที่ไม่ดีทั้งหมดแล้วก็เพียรว่างด้วยเพื่อจิตเราจะได้บริสุทธิ์สะอาดไม่ต้องมีวิตกพิจารณาสังขารไม่ปรุง

แต่ถ้าเราทำได้ก็เป็นนิรามิสสุขในปัจจุบัน เป็นนิพพานัง ปรมัง สุขขัง ในปัจจุบันหรือ เป็นสุอุปาทิเสสนิพพานได้ในปัจจุบันไม่ต้องรอให้ตายแล้วเมื่อเราเพียรว่างเพียรรู้เพียรละไปจนตายเลย คือละอารมณ์ไม่ใช่ละอย่างอื่นเพราะฉะนั้นเดี๋ยวจะมานึกว่าพระอาจารย์สอนเพียรละเพียรรู้คือรู้อารมณ์รู้ แล้วก็จะเฝ้าเพียรเพื่อจะไม่ให้มีอารมณ์อยู่ค้างในใจเรา ก็เป็นอุบายตามแนวทางของพระพุทธเจ้าที่พระองค์ สอนให้เพียรรู้เพียรละสิ่งไหนที่ไม่ดีก็ละให้หมด สิ่งไหนดีพระองค์ก็สอนให้เจริญถึงเจริญสุดขีดแล้วก็ต้อง ว่างเหมือนกับเรากินอาหารเบือแล้วกินข้าวกินซากเห็นจนเบือฟังจนเบือได้กลิ่นจนเบือได้รสจนเบือได้ สัมผัสจนเบือรู้ธรรมารมณ์จนเบือรู้ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งแก่เฒ่าจนปุนนี้แล้วเฝ้าต้องมีความเบือหน่ายเป็น ธรรมดาเฝ้าเกิด แก่ เจ็บ ตายก็มีความเบือหน่ายเป็นธรรมดาเมื่อเรารู้ธรรมดาว่าอันนี้ไม่มีอะไรพิเศษ เลยเกิดมาแล้วก็เป็นธรรมดาไม่มีอะไรพิเศษนะ แก่แล้วเจ็บแล้วจะตายแล้วก็ เป็นของธรรมดาเป็นของ ประจำโลกนี้ต้องว่าอย่างนี้ไม่ว่ามนุษย์สัตว์ใด ๆ ที่ว่าเกิดแล้วต้องแก่ต้องเจ็บต้องตายเฝ้าเราเพียรรู้มันรู้ใน การเกิดเพียรรู้ในการแก่การเจ็บการตายแล้วเฝ้าแล้วทำใจจิตที่ประทับในความรู้อยู่เป็นทุกขใน ความรู้ในการเกิดแก่เจ็บตายเฝ้าเฝ้าตัวจิตประทับใจที่รู้เฝ้าจะต้องละมันเพราะละตัวรู้ตัวนี้เพื่อให้จิตเรา ว่างบริสุทธิ์ต้องมีความเข้าใจตรงนี้ไม่งั้นรู้ละไอนั้นเป็นรูปวัตถุแต่เรายังไม่ติดรูปวัตถุนั้นแหละต้องละแล้ว ก็ต้องละเฝ้าที่เป็นตัวรู้มันด้วยนั้นนะจึงเรียกว่าทั้งรูปธรรมนามธรรมต้องว่างบริสุทธิ์เมื่อปัจจุบันเราว่าง บริสุทธิ์แล้วเฝ้าอดีตก็พลอยบริสุทธิ์ไปด้วยเพราะไม่มีการระลึกต่อไป อนาคตที่ยังไม่มาถึงหรือยังไม่มาถึง พลอยว่างไปด้วยนั้นนะ เพราะปัจจุบันเราบริสุทธิ์ก็คือว่างอย่างบริสุทธิ์เพียรละเพียรเลิกอารมณ์ทุกชนิด ทุกประเภททุกประการต้องว่าอย่างนี้ ยืน เดิน นั่ง นอน วอร์มอัปความว่างคือเรามีความเพียรในความ ว่างแล้วเราก็อิ่มมันก็วอร์มอัปหรือทำความเพียรแล้วทำยสุดเมื่อเราจะได้หมดจดแล้วถึงจะนั่งก็ ว่าง ยืนก็ว่าง เดินก็ว่าง นอนก็ว่างเฝ้าเราก็ได้รับผลแล้วคือได้รับผลจากความว่างจิตไม่มีอารมณ์เฝ้า อันเฝ้าที่พระองค์ปรารถนาต้องการให้รู้ จะได้ไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดกับความแก่ความเจ็บความ ตายหรือมามีทุกข์เวทนาหรือ มามีสุขเวทนา โสมมณัสเวทนา โทมมณัสเวทนา อุเบกขาเวทนาเฝ้าจะต้อง มามีเวรมีกรรมมีทุกข์เฝ้าเป็นสิ่งที่ผู้รู้คือพระพุทธเจ้าเห็นแล้วรู้แล้วจึงนำมาแสดงให้รู้

ฉะนั้นผู้ที่มีใจซื่อใจตรงใครต่อความพันทุกข์จะต้องเพียรรู้เพียรละตามที่อาตมาบอกนี้ เพราะฉะนั้นทุกสิ่งทุกอย่างไม่พ้นไปจากนี้คำว่าไม่พ้นไปจากนี้คือไม่พ้นจากความเพียรที่จะรู้ไม่พ้นความ เพียรที่จะละ ถึงเราไม่ยากรู้ไม่ยากละมันก็ต้องปรากฏเพราะความแก่ความเจ็บความตายมันอยู่ที่ตัว เราไม่ได้อยู่กับคนอื่นที่เราไปรู้ไปเห็นมานั้นยังเป็นของคนอื่นอยู่ **โอปนยโก** เข้ามาสู่ตัวเราเฝ้าเราจะต้อง เป็นอย่างเฝ้าบ้างแล้วเราก็ต้องมาละตัวรู้เฝ้าเฝ้าตัวจิตตัวจำคือสัญญาอุปาทานตัวเฝ้าที่จะพาเราไปเวียน ว่ายตายเกิดด้วยความพอใจไม่พอใจถ้ายังละมันไม่ได้ยังละความรักใคร่พอใจในจิตเราไม่ได้ยังทำจิตเรา ให้ว่างไม่ได้เราก็เหมือนมีเวรมีกรรมผูกพันในจิตเพราะฉะนั้นมันก็ต้องไปรับผลของการสั่งสมรูปที่ดีที่ ไม่ดีเอาไว้เสียที่ดีหรือไม่ดีเอาไว้หรือกลิ่นดีหรือกลิ่นไม่ดีเอาไว้รสดีรสไม่ดีเอาไว้สัมผัสดีสัมผัสไม่ดี เอาไว้หรือธรรมารมณ์ที่ดีหรือธรรมารมณ์ที่ไม่ดีเอาไว้ ฉะนั้นต้องขจัดเอาไว้ให้หมดเลยเฝ้าเพียรรู้เพียร ละเราก็จะได้เป็นผู้บริสุทธิ์สะอาดด้วยความเพียรนั้นที่เรียกว่าวิมุติหลุดพ้นหรือเรียกว่าล่วงทุกข์ด้วย ความเพียรตามที่พระองค์แสดงไว้ว่าวิริเยน ทุกขมจเจตคเณเราจะล่วงทุกข์ด้วยความเพียรคือล่วงรู้ฟังให้ ดีหมายถึงว่าล่วงรู้ถึงว่าอันนี้เป็นทุกข์เป็นโทษที่เพียรรู้รู้เพื่อจะได้ไม่มีทุกข์ เพียรละก็เพราะว่ารู้แล้วก็ ต้องละไปไม่ใช่ยังไปจดไปจำเป็นสัญญาอุปาทานในจิตอีก แต่ว่าถ้ามีเหตุการณ์ใด ๆ เกิดขึ้นเฝ้าตัวที่ว่าเคย รู้มาแล้วมันจะมาตติสนอย่างรวดเร็วเพราะเราได้มีภูมิคุ้มกันเพราะรู้มาแล้วเฝ้าความรู้นั้นแหละ อุปมาเหมือนเป็นภูมิคุ้มกันของเราองจิต ฉะนั้นเมื่อเรารู้แล้วเราก็ไม่ไปใส่ใจในความรู้อะไร

ภูมิคุ้มกันคือรู้มาแล้วไอ้สิ่งที่เคยรู้มาแล้วไม่ตื่นเต้นไม่สะทกสั่นไม่หวั่นไหวเหนียวเป็นเพราะแบบนี้เพราะมันได้รู้มาแล้วรู้จักเป็นวิชาไม่รู้จักเป็นอวิชาเหนียวเพราะฉะนั้นมันจะขยายไปอีกมากมายเลยเนี่ยอวิชาความไม่รู้ไม่รู้อดีตไม่รู้ปัจจุบันไม่รู้อนาคตไม่รู้ชั้นชั้นไม่รู้ปัจจัยการไม่รู้ร้อยสัก๔เนี่ยมากมายเลยทั้งหมดเมื่อรู้แล้วก็ต้องละหมดเลยเหมือนพระพุทธเจ้ารู้แล้วก็ไม่มีติดพระองค์ก็เอาส่วนที่ดีมาสอนพร้อมกันนั่นสิ่งที่ไม่ดีพระองค์ก็เอาสอนเหมือนกันให้รู้จักเอาไว้แล้วพระองค์ก็สอนให้จิตเป็นกลาง**อัพยากรรม**ไม่เข้าไปยึดติดทั้งสองอย่างนั้นให้เห็นเป็นธรรมชาติธรรมดาให้เห็นเป็นกลางของธรรมดาให้เห็นเป็นว่างนั้นแหละว่างจากสุจริตว่างจากทุจริตเนี่ยก็เป็นกลางแล้วถ้าเราไม่มีสุจริตไม่มีทุจริตทำจิตให้ว่างเพราะเรารู้ทั้งสองอย่างแล้วไม่สร้างกรรมทำผิดเราทำกรรมดีแต่เราก็ไม่มียึดติดในความดีว่างจากความดีด้วยทั้งบุญทั้งบาปก็ต้องว่างไปให้หมดไม่มียึดติดต้องว่างอย่างบริสุทธิ์

เพราะฉะนั้นเพียรวิริยะความเพียรนี้จึงต้องเพียรทุกอย่างเลยถ้าเราเห็นแล้วโห้! สากลโลกเลยไม่ว่าชาติใดภาษาใด มนุษย์สัตว์ทุกชนิดทุกประเภทจะต้องมีความเพียรเพียรเพื่ออะไร เพื่อรักษาตัวรอดต้องว่าอย่างนี้เพียรเพื่อให้อยู่ได้ แต่นี่เพียรอยู่ได้แล้วพระองค์ก็ไม่ให้พอใจยินดีแค่ต้องเพียรเพื่อให้มีมุติหลุดพ้นไม่ให้ยึดติดไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดอีกนั่นแหละถือว่าเป็นเพียรสูงสุดไอ้เพียรแค่นี้เพียรรู้เพียรละเตี้ยว่าอันนี้ก็ยังไม่ติดอันอื่นอีกเนี่ยต้องไปรู้ออย่างอื่นรู้อรูปแล้วก็ต้องรู้เสียงรูกลิ้นรู้รสรู้โผฏฐัพพะรู้ธรรมารมณณ์เนี่ยมากมายกายกองเลย แล้วก็เพียรรู้ออย่างแล้วก็ต้องเพียรละมันไม่ยึดติดยังมีวิชาการทางโลกเค้าเรียกศิลปกรรมก็หมายถึงว่าเป็นวิชาการทางโลกหมายถึงวิชาชีพการประกอบอาชีพแต่ละแขนงเหมือนช่างสิบหมู่อะไรพวกนี้เป็นต้นต้องว่าอย่างนี้ ฉะนั้นเมื่อรู้แล้วก็ต้องละหมดไม่ได้ยึดติดในความรู้เหล่านั้นแหละจึงจะเข้าสู่พุทธโอวาท คำว่าวิริเยน ทุกขมจเจติ จะล่วงทุกข์ด้วยความเพียรเพราะรู้แล้วละเลยรู้แล้วไม่ยึดติด หมายถึงว่าเราทำได้รู้แล้วเราทำได้ทำได้แล้วเราก็ไม่มียึดติดในการทำในการรู้อีกไม่ให้ยินดีพอใจในรู้อเพราะสิ่งที่เรารู้ทั้งหมดก็เป็น**สังคการณณ์มรรคการณณ์**ในจิต เป็นขยะอารมณ์มะเร็งอารมณ์ในจิต เป็นความรู้ในจิตเพราะฉะนั้นตัวรู้อนี้ก็ต้องว่างด้วยดับความว่างให้ว่างไปจากจิตเราให้จิตเราว่างอย่างบริสุทธิ์สะอาดจิตเราไม่มีอุปาทานการยึดติด อุปาทานการยึดติดร ากเหง้าของอุปาทานก็คือเมตตาในความรู้รักใคร่สงสารในความรู้มุกิตาในความรู้ต้องวางเฉยในความรู้ก็เป็นทุกข์แล้วต้องอุเบกขาความรู้

ฉะนั้นเมื่อเรารู้ความจริงว่ามันเป็นรากเหง้าของอุปาทานเราจะไปนิพพานแล้วก็ต้องตัดเมตตา รู้ทั้ง กรุณา รู้ทั้ง มุกิตา รู้ทั้ง อุเบกขาต้องทำจิตทำให้ว่างเฉยในความรู้ทั้งหมดเลยนั่นแหละมันจึงจะบริสุทธิ์สะอาด ลึกลงไปก็ตัวสติที่ระลึกลงไปตามสัญญาอุปาทานเนี่ยเพราะฉะนั้นที่เพียรระลึกกันนักหนาระลึกถึงนั่นถึงนี่เนี่ยหาจากโทษของการระลึกไม่ เพราะฉะนั้นมันจึงระลึกสติสัมปชัญญะเป็นธรรมมีอุปการมากต้องระลึกถึงศีลถึงธรรมเมื่อระลึกถึงศีลถึงธรรมแล้วก็ต้องให้ว่างอีกท้ายสุดก็ต้องว่างจึงจะเป็นธรรมอุปการมาก ถ้าไประลึกถึงรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณณ์เนี่ยไอ้สติตัวเนี่ยพาจิตวิญญานของเราไปเวียนว่ายตายเกิดนับภพนับชาติไม่ถ้วนต้องว่าอย่างนี้ ฉะนั้นเราก็ต้องระลึกว่าง สติความระลึกต้องว่าง ให้เป็นสัมปชัญญะรู้ตัวรู้สติแล้วก็รู้ว่างต้องทำให้เคยชินกับความว่างวอร์มอัพความว่างก็คือวอร์มอัพพระนิพพานเนี่ยต้องสรุปลงตรงนี้นั่นแหละมันจึงจะสูงสุดเมื่อเรารู้แล้วเราเข้าใจแล้วเราก็คือรูปอาจารย์ทั่วโลกสอนให้เจริญสติแต่ไม่ใช่โทษของสติให้รู้อจึงไม่บริสุทธิ์สะอาดเพราะมันจะดีในทางโลกไม่ใช่ดีในทางธรรมเพราะไม่ทำจิตของตนให้พ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดไม่พ้นทุกข์ ฉะนั้นเรารู้แล้วเราต้องให้ว่างจากความรู้สึกนึกคิดเหล่านี้เราจึงจะพ้นทุกข์หมดจดสิ้นเชิงเค้าเรียกบริสุทธิ์สะอาด ความเพียรของเราจึงจะตามความมุ่งหมายของพระพุทธเจ้าที่พระองค์เตือนไว้ว่า**วิริเยน ทุกขมจเจติ คนเรา**

จะล่วงทุกข์ด้วยความเพียรที่นี้เพียรทางโลกเพียรทางธรรมแล้วก็ต้องเพียรวางด้วยไม่ให้ยึดติด ทั้งโลกทั้งธรรมเหมือนกับที่พระพุทธเจ้าพระองค์เป็นผู้ฉลาดย่อโลกมาเป็นโลกธรรม๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ มีสุขมีทุกข์ มีนินทามีสรรเสริญให้ได้รับทุกข์รับโทษแล้วก็ไม่ต้องการให้วางโลก วางโลกมา บวชเหมือนกับตัวอย่างทั่วไปเนี่ยพวกข้าราชการอะไรเนี่ยมาบวชกันเพื่อที่จะเอามาฟอกตัวหรือหลบตัวไม่ให้ใครรู้ตัวแล้วก็ทำสุดเข้ามาประพฤติปฏิบัติธรรมอย่างเอาเป็นเอาตายก็มารู้ธรรมเห็นธรรมว่าธรรม นั้นก็อันิจจังธรรมนั้นก็ทุกข์ธรรมอนัตตาธรรมแล้วใครอยากได้บ้างก็ไม่มีใครอยากได้ก็นึกถึงพระพุทธเจ้า แล้วรู้ความจริงว่าอ้อ ! ทั้งโลกก็ต้องวางทั้งทางธรรมก็ต้องวาง

ที่พระองค์สรุปไว้เองว่า สัพเพ ธัมมา อนัตตาเนี่ยต้องวางเปล่าหมดเราจะมาบวชเพื่อเอาอะไร ต้องบวชเอาความว่างพรหมจรรย์เพื่อไม่ต้องมาเกิดอีกต่อไปไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดนั้นแหละจึงจะ สมจิตเจตนาของพระพุทธเจ้าที่พระองค์สร้างบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมีบำเพ็ญเพียรมาว่างมาทุกภพ ทุกชาติเลยต้องเสียสละให้ท่านมาหมดทั้งบุตรภรรยาทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดแม้ใครจะต้องการดวงตาก็ ต้องควักให้ต้องการทศิวัดถูกก็จะผ่าออกควักให้เนี่ยพระองค์อ้อความว่างมาตลอดทั้งภายในภายนอก แต่เนี่ยยังความเพียร๔อสงไขยแสนกัลป์ตั้งแต่ได้รับพระพุทธพยากรณ์มาแล้วแต่เราทุกวันนี้เราอายุแทบ จะไม่ถึงร้อยปีแล้วจะเนี่ยเรานั้นก็เพียรวางจนตายนั้นแหละเนี่ยเมื่อเพียรวางๆจนเคยชินแล้วที่นี้มันก็ ว่างเองโดยอัตโนมัติ นั่นแหละ

เราจะพบความสุขจากความว่างที่ไม่มีใครก่อกวนรบกวน จิตไม่มีปฏิฆะอารมณ์เลยเพราะ อารมณ์ไม่สามารถเข้ามาสู่จิตเราได้เนี่ยจึงเรียกว่าโลกุตตรธรรมธรรมเหนือโลก เมื่อจิตเราว่างแล้วก็ ธรรมที่เหนือธรรมเนี่ยจึงเรียกว่าวิสุทธิธรรมต้องเรียกว่าอย่างนี้เมื่อเราเข้าถึงวิสุทธิธรรมแล้วเราก็จึงจะ เป็นผู้บริสุทธิ์สะอาดทั้งทางโลกและทางธรรมเพราะมันเป็นธรรมที่บริสุทธิ์ที่เกิดจากจิตที่มีความเพียร ต้องว่าอย่างนี้เพียรรู้เพียรละมาตลอดเมื่อจิตเราเข้าถึงแล้วเราก็จะเป็นสุขในปัจจุบันนี้ไม่ต้องรอตายแล้ว จึงจะเป็นสุข มีชีวิตอยู่ก็เป็นสุข ตายไปแล้วก็ไม่ต้องพูดถึงเขาไปฝังไปเผาแล้วก็นิพพานัง ปรมัง สุธมฺมญัง แน่นนอนแล้วตอนนี้ จิตไม่ยึดติดในสิ่งใดๆไม่มีความพอใจหรือพอใจไม่ต้องพูดถึงจิตเป็นอัตโนมัติ จิตเป็น อิสระเป็นอิสระในรูป เสียง กลิ่น รส โนโผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ทำไมจึงเป็นอิสระเพราะไม่ถูกอารมณ์ ครอบงำ ไม่ถูกรูปครอบงำ ไม่ถูกเสียงครอบงำ ไม่ถูกกลิ่นครอบงำ ไม่ถูกรสครอบงำ ไม่ถูกโผฏฐัพพะ ครอบงำ ไม่ถูกธรรมารมณ์ครอบงำใจนั้นแหละจึงเรียกว่าเป็นผู้มีอิสระเนี่ยเป็นไทยอย่างแท้จริงเลยคน ไทยเนี่ยต้องทำให้ถึงให้เป็นผู้บริสุทธิ์เป็นอิสระจิตคืออิสระจากอารมณ์ทั้งปวงเนี่ยจึงจะสมบูรณ์ของความ เป็นคนไทยผู้รักอิสระอย่างแท้จริงเป็นผู้วิมุตติหลุดพ้นที่แท้จริง สมเกียรติสมศักดิ์ศรีของคนไทยต้องว่า อย่างนี้ ถ้ายังหมกมุ่นครุ่นคิดในความโลภความโกรธความหลงนี้ก็ยังไม่เป็นไทยแท้ต้องว่าอย่างนี้ยังเป็น พันทางอยู่ เตียวนั้นมาผสมเตียวนี้มาผสมไม่บริสุทธิ์เพราะฉะนั้นเราต้องเพียรให้บริสุทธิ์ให้สมกับที่เป็น คนไทยเป็นอิสระบริสุทธิ์ไม่ขึ้นกับรูป เสียง กลิ่น รส โนโผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ไม่ต้องมีทุกข์เพราะ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาอีกต่อไปเพราะนั่นเป็นรากเหง้าของอุปาทาน

ฉะนั้นเมื่อจิตของเราเพียรถึงขนาดนี้เราก็จะรู้ได้เป็นปัจจุัตตัง ไม่ต้องรอให้ใครมาบอกเรา ว่าเรา สุขหรือเราไม่ต้องให้ใครมาพูดว่าท่านมีสุขนะไม่ต้องให้ใครมายกย่องสรรเสริญเยินยออะไรเรา เราก็เป็น สุขของเราถึงเค้าจะสรรเสริญเยินยออะไรก็ไม่มีประโยชน์เค้าไม่รู้อะไรหรือเนี่ยที่พูดให้ฟังหมายถึง ยศศักดิ์ อัครฐานอะไรเนี่ยเป็นของที่เค้ารู้เค้าเห็นโดนเค้าแต่งตั้งไว้แต่ถ้าตัวเองไม่มีศีลธรรมไม่มีคุณธรรม ไม่มีความบริสุทธิ์เตียวก็โดนถอดเนี่ยก็จะเห็นความไม่เที่ยงเป็นทุกข์เป็นอนัตตาหรืออันิจจัง ทุกขัง อนัตตาแต่ถ้าเรามีความบริสุทธิ์แล้วใครจะยกย่องก็ตามใครรู้จากความบริสุทธิ์ของตัวเองทำสุดแล้ว

เข้าถึงความบริสุทธิ์แล้วนั้นนะรู้ว่าเราบริสุทธิ์แล้วเค้าก็จะให้เกียรติเราไปเองให้ความอุปถัมภ์คำ
 ชูเราเองโดยที่เราไม่ต้องการไม่ต้องปรารถนาแล้วก็ไม่มีการถอดเราด้วยเพราะถอดไม่ได้เพราะเป็น
 คุณธรรมประจำของเราเพราะเราทำให้เกิดกับตัวเอง ไอนั้นคนอื่นเค้าทำให้เค้าแต่งตั้งให้เค้าจึงถอดได้
 แต่ของเราที่เราทำความดีของเราเองเรามีศักดิ์ศรีมีคุณธรรมต้องว่าอย่างนี้เพราะคุณธรรมนั้นแหละเป็น
 ศักดิ์ศรีอย่างสูงสุดเพราะมีการันตรีรับรองคุณภาพคือบริสุทธิ์ตามศีลตามธรรมต้องว่าอย่างนี้ไอ้พวกนั้น
 ไม่มีศีลไม่มีธรรมยังกล้าว่าอ้างว่าเป็นคนดีอย่างนั้นดีอย่างนี้ ดีอย่างเดียวยังไม่พออาจจะดีกับตัวเองดีกับ
 ครอบครัวแต่ยังไปร้ายกับคนอื่นนั้นก็ไม่ต้องเพราะทำผิดศีลผิดธรรมเพราะฉะนั้นศีลธรรมนั้นแหละ
 เป็นตัวรับรองคุณภาพของคนมีคุณธรรมของคนมีศีลมีธรรมมีจริยธรรมไม่ต้องให้ใครรับรองตัวของ
 ตัวเองรับรองตัวเองได้ไม่ต้องให้ใครมารับรองตัวเราเพราะเราเชื่อมั่นในความดีในความมีศีลมีธรรมของ
 เราไม่ต้องการให้ใครมายกย่องสรรเสริญเยินยอเรา เราก็ได้รับผลเป็นสุขแล้วอย่างน้อยเราก็คือเย็นเป็น
 สุข สงบสุข สันติสุขด้วย ไม่ใช่แค่สงบทางโลกเค้าเพียงแค่นี้มีความสุขไปวัน ๆ เท่านั้นเอง ยังไม่ถึงความ
 สงบสุขที่แท้จริง ยังไม่ถึงสันติสุขที่แท้จริง แต่ถ้าเราเข้าถึงธรรมแล้วมันเกิดสันติสุขในใจแล้วนั้นแหละสุด
 ยอดของความเป็นคนต้องว่าอย่างนี้ตายยังได้ไปสู่มรรคผลนิพพานอีกไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดเนี่ย

เพราะฉะนั้น **วิริเยน ทุกขมจเจติ** คนเราจะล่วงทุกข์ด้วยความเพียร เนี่ยต้องประพฤติปฏิบัติต้อง
 เพียรรู้เพียรละเมื่อเพียรรู้เพียรละได้แล้วนั้นแหละจะเป็นความอุ่นใจความสบายใจสุขใจแล้วก็สงบใจเกิด
 สันติสุขในใจว่าเออ ! เราทำได้แล้ว ทำตามพุทธโอวาทได้แล้ว เนี่ยไม่ต้องมีใครมาบังคับขู่เข็ญให้เราทำ
 เลยเพราะเรารู้ดีเราจึงทำเราจึงปฏิบัติธรรมเราจึงได้ผลของธรรมนี้คือมีความสุขมีสันติสุขไม่ได้
 เบียดเบียนตัวเองให้เดือดร้อนไม่ได้เบียดเบียนใครให้เดือดร้อนไม่ต้องไปตามใจตัวเองไม่ต้องไปบังคับ
 คนอื่นแค่นี้เราก็คงสุขเกิดสันติสุขในจิตแล้วเป็นความสุขที่ไม่ต้องมีทรัพย์สินสมบัติข้าวของเงินทองไม่
 ต้องมีรูป เสียง กลิ่น รส โสภณวัตถุ ธรรมารมณ์เรายัง เดิน นั่ง นอนก็เป็นสุขของเราตาม**พาสีพาสาย**ของ
 เราเหมือนกับมีโลกส่วนตัวหรือมี**โลกุตตรธรรม** ธรรมที่เหนือโลก โลกเข้าไม่ถึงจิตเราเพราะจิตเราอยู่
 เหนือโลก จิตเราสงบสุขเพราะว่างธรรมใด ๆ ที่เป็นธรรมชาติก็ตาม ธรรมชาติหรือธรรมใด ๆ ก็ตามเรา
 ธรรมชาติธรรมใด ๆ ก็ไม่ได้ยึดติดธรรมชาติธรรมใด ๆ จึงบริสุทธิ์จากธรรมชาติธรรมใด ๆ นี่เป็น
 สภาวะธรรมที่เป็นวิสุทธิธรรมต้องว่าอย่างนี้เพราะฉะนั้นเราจะต้องมีความเพียร**วิริยะความเพียรเพียรรู้**
เพียรละ เพื่อสงบสุขเพื่อสันติสุขแก่ตัวเองไม่ใช่แก่ผู้ใดผู้หนึ่งแต่ก็คนอื่นรอบข้างก็พลอยได้อานิสงฆ์หรือ
 ได้มีส่วนด้วยเพราะเราไม่ได้เบียดเบียนใครไม่ได้ทำให้ใครเป็นทุกข์ไม่ได้ทำให้ใครลำบากยากแค้นแล้ว
 ตัวเราเองก็ไม่ได้ทำภาระให้แก่ใครไม่สร้างภาระให้แก่ใครจึงเป็นผู้บริสุทธิ์อย่างแท้จริงอยู่ได้เนี่ยจึงเป็นผู้
 มักน้อยสันโดษตามศีลตามธรรมตามพุทธโอวาทอยู่ไปวัน ๆ หนึ่งเท่าที่จะอยู่ได้เมื่อสังขารหมดสภาพก็
 เป็นไปตามสภาวะธรรมของมันเรื่องแก่เรื่องเจ็บเรื่องตายเป็นของธรรมดาไม่มีใครที่จะหลุดพ้นไปได้
 พระพุทธเจ้าผู้วิเศษก็ยังต้องปรินิพพานเราต้องคิดอย่างนี้พระโมคคัลลานะผู้มีฤทธาศักดาอนุภาพมากก็
 ยังต้องยอมรับกรรมที่ถูกโจรทุบเหาะหนีไปตั้ง๗ครั้งท่านก็ยังยอมรับเลยเนี่ยยอมรับกรรมตามความจริง
 แล้วพวกปุถุชนไม่ใช่พระอริยะเจ้าเนี่ยมันจะหนักหนาสาหัสต้องทุกข์ดิ้นรนมากมายอย่างพระพุทธเจ้า
 พระอรหันต์เจ้ายังต้องยอมรับความจริงเป็นกรรมในอดีตที่พระองค์สร้างมาทำมา

ฉะนั้นเมื่อยอมรับที่อาตมาบอกไว้แล้วว่านิพพานไม่มีอุปสรรค ถ้าทุกคนยอมรับความจริงว่าทุก
 คนเกิดมาแล้วต้องแก่ต้องเจ็บต้องตายจริง เกิดมาแล้วเป็นคนทุกข์คนจน คนลำบากนั้นเป็นการใช้กรรม
 เวรวิบากกรรมเวรในอดีตแต่จิตเราต้องวางที่พระพุทธเจ้าสอนว่าสละทัฬหีเพื่อรักษาอวัยวะ สละทรัพย์
 อวัยวะเพื่อรักษาชีวิต สละทรัพย์อวัยวะและชีวิตเพื่อรักษาธรรม ธรรมนั้นได้แก่อะไรธรรมนั้นได้แก่ความ

ว่างนี้แหละเพราะฉะนั้นจิตเราต้องไม่ตื่นนอนขวายมันก็แค่ตาย ๆ เต็ม ๆ ก็ไม่ทุกข์อีกแล้วจิตของเราจะไปสร้างกรรมทำชั่วหรือใช้กรรมเหมือนกับที่ถูกพิพากษาไปแล้วติดคุก ๆ กำหนดแล้วเหมือนกับเราตายแล้วเราก็อ่านคุกแล้วต้องว่าอย่างนี้จิตเราก็ไปเสวยวิมุตติสุขเพราะฉะนั้นเราทำใจไว้ล่วงหน้าเลยว่า เออ! เนี่ยเราได้ใช้กรรมแล้วแต่เราไม่สร้างกรรมทำผิดไม่ผิดศีลผิดธรรมมันเกิดแก่เจ็บตายแล้วเป็นสภาวะธรรมแบบนี้เป็นการใช้กรรมของเราที่เราไปเบียดเบียนสัตว์อื่นผู้อื่นไว้ให้เดือดร้อนแต่จิตเราต้องว่างจิตเราว่างได้แล้วเราก็ก่อนพบกับความสุขสงบสุขแน่นอนเป็นความสุขที่จริงยั่งยืน ไม่ใช่สุขที่เกิดจากมีทรัพย์สินสมบัติบุตรภรรยาสามีเนี่ยเป็นทุกข์ทั้งนั้นเลย แวดล้อมด้วยความทุกข์เดี่ยวคนนั้นพอเจ็บไข้ขึ้นหน่อยป่วยขึ้นหน่อยก็ร้องไห้ร้องไห้เสียอกเสียใจตายก็ยิ่งจะคร่ำครวญอีกเนี่ย อยู่ในท่ามกลางทุกข์แล้วเพราะฉะนั้นพวกเราเนี่ยอยู่ในท่ามกลางทุกข์อยู่ในไฟทุกข์ต้องว่าอย่างไรไฟคือกิเลสเผาไหม้ดวงจิต **ราคะ** **คะ** **โทสะ** **คะ** **โมหะ** **คะ** เนี่ยต้องมีทั้งชอบใจไม่ชอบใจมันก็เผาผลาญไปจนกระทั่งตาย บางคนตายเลยก็ยังไม่รู้ตัวเลยต้องว่าอย่างนี้

เพราะฉะนั้นเอาแน่เอานอนกับสิ่งเหล่านี้ไม่ได้เราต้องเพียรรู้เพียรละเพียรให้ว่างให้ได้เพื่อพระนิพพานในชาตินี้ให้ได้นั่นแหละเราจึงไม่เสียชาติเกิดพอเป็นคนไทยรู้จักพระพุทธศาสนา มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขผู้**ทรงศุภศีลธรรม**ปลูกฝังในสิ่งที่ดีแนะนำการทำมาหากินตลอดทั้งให้เป็น**อุปถัมภ์**พระพุทธรักษาให้ประชาชนของพระองค์มีศีลมีธรรม ถ้าทุกคนอยากทำให้พระเจ้าอยู่หัวมีความสุขก็ทุกคนที่ตั้งมั่นในศีลในธรรมแล้วพระองค์ก็จะสบายใจไม่มีปัญหาไม่สร้างปัญหาให้พระองค์แค่นี้ก็ถือว่ามีความกตัญญูแล้วถึงไม่ได้ไปทำอะไรให้พระองค์ท่านเพียงแต่ไม่ให้ระคายเคืองเบื้อง**พระยุคลบาท**ก็ดีแล้วต้องว่าอย่างนี้จะนั้นก็เพียรให้ประชาชนคนดีมีศีลมีธรรมให้สัมพันธ์เนี่ยที่เอาตามาได้มาอบรมปฏิบัติ๗วันเนี่ยเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลในหลวงเนี่ยเพราะฉะนั้นก็เพียรเทศน์เพียรสอนเพียรให้ประชาชนของพระองค์เพียรให้รู้จักเห็นแจ้งใน**สังขาร**ทั้งหลายที่เรามาอาศัยบวชอาศัยประเทศแผ่นดินของพระองค์ที่เค้าเรียกว่าละออฐลีพระบาทเพราะอะไรก็เพราะพระองค์เป็นเจ้าของแผ่นดินทางเหนือเค้าจึงเรียกพระเจ้าแผ่นดินพวกเรานี้เนี่ยอยู่กับดินกับโคลนได้ละออฐลีพระบาททุกวันยังไม่สำนึกตัวอีก เพราะฉะนั้นเราก็ต้องรู้สำนึกยก ว่าพระองค์เป็นผู้ทรงคุณอันประเสริฐมีคุณแก่ประเทศชาติ**พสกนิกร** มีคุณแก่พระพุทธศาสนาที่พระองค์เป็น**พระผู้อุปถัมภ์**แล้วก็เพื่อพระองค์จะอยู่เย็นเป็นสุข เพราะฉะนั้นเราแล้วเราต้องเป็นคนดีมีศีลธรรมมีวินัย วินัยคือกฎหมายบ้านเมืองเราต้องเคารพต้องเสียภาษีทำตามเนี่ยเราต้องเพียรรู้เพียรละเพียรตามหน้าที่ของเราว่าในการเกิดมาเป็นคนในแผ่นดินของพระองค์ท่านต้องรู้อย่างนี้ เมื่อเรารู้แล้วเราเข้าใจแล้ว เราก็ก่อนไปสร้างปัญหาใดๆให้แก่พ่อแม่พี่น้องหรือครอบครัวของเรา ไม่ไปสร้างปัญหาอะไรให้แก่ประเทศชาติ ไม่สร้างปัญหาให้แก่พุทธศาสนาพระมหากษัตริย์นั่นแหละก็แค่นี้ก็ถือว่าเป็นความดีแล้วแต่ถ้าดีสูงสุดก็ต้องไปนิพพานประพฤติตามศีลตามธรรมพระพุทธเจ้านั้นแหละพระองค์ก็ยังถวายเป็นการอุปถัมภ์เค้าเรียกอุปถัมภ์พระพุทธรักษา เพราะฉะนั้นต้องเพียรรู้เพียรละให้ได้ทั้งทางโลกทางธรรม ศีลธรรมจึงเป็นของคู่กันเป็นอย่างนี้เพราะจะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ไม่พร้อม ๆ เราประพฤติปฏิบัติธรรมเราไม่มีอุปถัมภ์เราไม่มี ประชาชนให้การสนับสนุนหรือผู้เป็นใหญ่ผู้มีหน้าที่มีอำนาจไม่ส่งเสริมหรือเราจะไปเที่ยวบิณฑบาตหรือถ้าเค้าไปออกกฎหมาย**บิณฑบาต**ผิดกฎหมายก็จะโดนจับโดนทำโทษทุกข์อีกเห็นมัยเพราะฉะนั้นเราต้องเห็นว่าพระองค์มีคุณค่าเป็นผู้อุปถัมภ์พระพุทธรักษาให้การรักษาพระพุทธศาสนาเนี่ยถือเป็นความฉลาดยอดเยี่ยมของ**บูรพมหากษัตริย์**ไทยทุกพระองค์เนี่ย

เพราะฉะนั้นมีศีลมีธรรมมีความดีมีความสงบใจมีบุญมีวาสนาบารมีทางธรรมก็ควรแผ่
 ไปให้ท่านทั้งพระญาติพระวงศ์ทั้งหลายเนี่ยทุกพระองค์เราก็เห็นได้ออกข่าวในโทรทัศน์หรือในหน้า
 หนังสือพิมพ์มีทุกข้อมือทุกกายมี**ทุกภิกขุ**ทุกอย่างที่ไหนพระองค์และพระราชวงศ์ก็พากันไปสงเคราะห์
 ช่วยเหลือเกื้อกูลกันทั้งนั้นใครไม่เห็นความดีพระองค์ก็แสดงว่าตาบอดหูหนวกแน่ ทั้งที่ตายังดีอยู่แต่เค้า
 เรียกว่าตาบอดภายในเค้าเรียกอัมพาตแปลว่าผู้มีอัมพาตไอ้พวกนั้นนะที่มองไม่เห็นคุณค่าคุณความดี
 ของท่าน พวกนั้นนะเป็นพวกอัมพาตทั้งหมดเพราะฉะนั้นเราจะได้อันไหนที่ตามันดีที่มันเห็นแล้ว
 แกล้งไม่เห็นทำตาบอดบ้างหูหนวกบ้างพวกอัมพาตทั้งหมดเลยยุคนี้สมัยเนี่ยวันก่อนนี้เค้าต้องจับเข้า
 คุกเข้าตารางกันทั้งหมดเนี่ยพวกเนี่ย เพราะฉะนั้นเราอย่าเอาเยี่ยงเอาอย่างพวกที่ไม่ดีเราก็ต้องหาความ
 ดีใส่ตัวเองแล้วก็ประพฤติปฏิบัติเพื่อพระนิพพานอย่างเดียวอย่างน้อยเราก็มีความสุขถึงเราจะทุกข์จน
 ลำบากยากแค้นเพียงใด ใจเราว่างได้แล้วเพราะใจเรามีศีลมีธรรม อาศัยพระพุทธศาสนาคือปัญญาตรัสรู้
 ของพระพุทธเจ้าที่พระองค์ประทานให้ไว้เนี่ยพระสงฆ์ผู้รู้ชอบก็จำเอามาหรือฝึกปฏิบัติเอามาแนะนำ
 มาสั่งสอนถือว่าเราก็มีบุญแล้วถึงเราเป็นคนทุกข์คนยากจะอยู่ป่าเขาอยู่ดอยที่ทุรกันดารก็ยังมีบุญมี
 วาสนาได้ฟังเทศน์ฟังธรรมที่บริสุทธิ์สะอาดที่จะช่วยแนะนำให้พ้นทุกข์จากการเวียนว่ายตายเกิดเนี่ยถือว่าเป็น
 บุญอันประเสริฐแล้วถึงอยู่ในบ้านในเมืองไม่ได้ฟังธรรมอย่างนี้ก็ไม่มีความประโยชน์หรือยังสู้พวกที่อยู่ใน
 ป่าในเขาในดินในดอยอย่างนี้ไม่ได้

ฉะนั้นเราจึงควรพอใจยินดีสมควรแก่**อรรถภาพ**ของเราที่เราเกิดมาเป็นคนทุกข์หรือไกลปืน
 เที่ยงหรืออยู่ในป่าในเขาอย่างนี้ถือว่าเรามีบุญแล้ว เนี่ยยังได้พบผู้รู้มาแนะนำสั่งสอนเรามากมาให้ปัญญา
 ให้แสงสว่างให้เราเป็นคนดีไม่ให้เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นให้เดือดร้อนก็คือไม่ตามใจตัวเองไม่บังคับใจ
 คนอื่นแล้วทำจิตให้ว่างให้สงบสัจเพื่อครอบครัวเพื่อตัวเองละเพื่อประเทศชาติพระพุทธศาสนา
 พระมหากษัตริย์ถึงแม้เราจะไปอยู่ในหมู่ใดตระกูลใดชนชั้นใดเราก็ไม่สร้างปัญหาให้เดือดร้อนไปอยู่
 ประเทศใดก็ไม่ทำให้ประเทศเขาเดือดร้อนต้องว่าอย่างนี้ถ้าเราไม่มีศีลไม่มีธรรมไปอยู่ต่างชาติต่าง
 ศาสนาไปสร้างความเดือดร้อนให้แก่เค้า ๆ ก็ต้องคิดกำจัดทั้งหมดก็เท่ากับว่าเราแสวงหาทุกข์แสวงหา
 โทษใส่ตัวเองเพราะฉะนั้นมีตัวอย่างมากมาย เพราะฉะนั้นเราก็พยายามเพียร เพียรรู้เพียรละด้วยสิ่งที่ไม่
 ดีเห็นตัวอย่างที่ไม่ดีไม่ควรทำ เราก็จะได้ประพฤติธรรมสมเจตนาที่พระพุทธเจ้าอุทิศสำหรับสร้างบำเพ็ญ
 เพียรบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมีอย่างน้อยก็ไม่เสียที่ที่พระองค์ได้สละมาแล้วลงทุนมาหลายแล้วเนี่ย
 ลงทุนสร้างเสียสละให้มาแก่ชนทั้งหลายที่ต้องการความสุขพระองค์ก็สละสุขของพระองค์ให้แก่ชน
 ทั้งหลายเพื่อให้ผู้อื่นเป็นสุขทั้ง ๆ ที่ตัวของพระองค์เองเป็นทุกข์ทั้ง ๆ ที่พระองค์เป็นผู้อดกลั้นมาตลอด
 เหมือนกับพระองค์ต้องประพฤติเนกขัมมะพรหมจรรย์อยู่ตลอดทุกชาติทุกชาติ เพราะฉะนั้นเรามีสติมี
 ปัญญาที่เข้าใจในศีลในธรรมในพระพุทธโอวาทหรือในพระพุทธประวัติของพระองค์แล้วนำพระองค์มา
 เป็นตัวอย่าง เพื่อมาประพฤติปฏิบัติตามเนี่ยเราก็จะพลอยมีอันสงบสุขความสุขสงบสุขจากที่
 พระองค์ได้บำเพ็ญเพียรมาแล้วเหมือนพระองค์สร้างบารมีมาเนี่ยมากมายมหาศาลได้รับพระพุทธ
 พยากรณ์จากพระพุทธที่บังกรສັມมาສັມพุทธเจ้าแล้วบำเพ็ญเพียรบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมีมา
 ๔ อสงไขยแสนกัลป์เนี่ยแล้วพระองค์มีพระชนมายุเพียง ๘๐ ปีเนี่ยความดีที่พระองค์สร้างทำไว้เนี่ยมากมาย
 มหาศาลเนี่ยยังเหลืออีกมากมาย

ถ้าพวกเราไม่รู้จักมุกิตาโมทนาความดีเอา ก็ถือว่าโง่แล้วเพราะฉะนั้นเราควรจะมีมุกิตาโมทนา
 ความดี เอาพุทธโอวาทพระธรรมคำสั่งสอนของพระองค์นั้นแหละมาประพฤติปฏิบัติมาเพียรรู้เพียรละ
 เพื่อความบริสุทธิ์เพื่อความว่างเพื่อพระนิพพานในชาติปัจจุบันนี้ให้ได้ นั่นแหละเราจึงจะได้ประโยชน์

สูงสุดให้สมจิตเจตนาของพระพุทธเจ้าว่าที่พระองค์อุทิศสัพพะเสวยสละในการสร้างบารมี อุปบารมี ปรมาตบารมี ทรัพย์สิ้นสมบัติเงินทองให้แก่ผู้ทุกข์ยากลำบากเค้าจะได้มีกินมีใช้ แต่พระองค์รับทุกข์รับ โทษมีความทุกข์ต้องไปแสวงหามาใหม่หรือบางครั้งเราก็ยังต้องเสวยสละบุตรภรรยาหรือพระกุมารกุมารี อัครมเหสีอะไรพวกนี้อีก ก็ทรงเปล่าเปรี๊ยะเดียวตายแม้แต่ใครจะมาขอหทัยวัตถุก็จะผ่าออกควักให้ ใครจะ ขอดวงตาก็จะควักให้เสียให้เราสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณสูงสุดต้องว่าอย่างนี้แล้วก็พยายามเพียรรู้ เพียรละไปจะได้ไม่ไปสร้างปัญหาให้แก่ตนเองไม่ไปสร้างปัญหาให้แก่ครอบครัวไม่สร้างปัญหาให้แก่ ประเทศชาติ พระพุทธศาสนา พระมหากษัตริย์จะร่มเย็นเป็นสุขก็ด้วยพระธรรมอันนี้เหมือนเราเพียร ขยันเราทุกข์เราจนเพราะเราขี้เกียจหรือเปล่า ถ้าเราขี้เกียจนี้จะต้องได้รับทุกข์รับโทษเพราะความไม่มีความทุกข์ ความจน ความยากพระองค์ก็อุทิศสำหรับแสดงวิชาชีพต่าง ๆ ส่งเสริมวิชาชีพต่าง ๆ แนะนำวิธีการ ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนของพระองค์เนี่ยเหมือนพ่อรักลูกเหมือนแม่รักลูกพยายามที่จะช่วยลูกให้พ้นจาก ทุกข์ให้มีความสุขแต่ลูกขี้เกียจขี้คร้านมัวเรียกร้องนั่นเดินขวบนี่อะไรเนี่ยเป็นอับริยัจฉาไรเป็นกาลบ้าน กาลเมืองเป็นตัวอย่างไม่ดีต้องว่าอย่างนี้ ฉะนั้นเราเป็นลูกที่ดีต้องเชื่อฟังพระองค์หรือเชื่อฟังพ่อแม่ครู บาอาจารย์ผู้ประพฤติดีปฏิบัติชอบทรงศีลทรงธรรมแล้วเราก็จะได้ร่มเย็นเป็นสุขเป็นแผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง แผ่นดินธรรมก็ล้วนแล้วแต่ไปที่ไหนก็มีแต่ความสุขความสงบแผ่นดินทองคือขยันหมั่นเพียร ผลึกพื้นแผ่นดินขยันปลูกนั่นทำนี่ไปขายได้เงินได้ทองมาเนี่ยจึงเรียกว่าแผ่นดินทองทุกที่เป็นทองทั้งนั้น เลยมีคำทั้งหมดถ้ารู้จักทำรู้จักขยันหมั่นเพียรที่ **วิริเยน ทุกขมจเจติ คำสอนของพระพุทธเจ้าก็จะได้เข้า กันได้ลงกันได้** แล้วเราก็เพียรรู้เพียรละเพื่อให้สมเจตนาของพระพุทธเจ้า

เมื่อเราสมเจตนาทางโลกสมเจตนาของพ่อแม่ครอบครัวพี่น้องประเทศชาติบ้านเมืองพุทธศาสนา **พระมหากษัตริย์แล้ว เราก็ควร**สมเจตนาของตัวเองให้วางให้ไปนิพพานในชาตินี้แน่แหละเราจึงจะถือว่า ไม่เป็นโมฆะบุรุษโมฆะสตรีไม่เกิดมาเสียชาติเกิดและโดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่เสียชาติเกิดที่เกิดมาเป็นคน ไทยเป็นผู้รักอิสระไม่ให้ใครหรือคนต่างชาติมาลบล้างดูหมิ่นย่ำยีประเทศไทย พุทธศาสนา พระมหากษัตริย์แม้ตายก็ไม่ต้องเสวยตายชีวิตทำจิตให้ว่างเปล่าทำกัตถัญญ ถ้าเมื่อเราตายในท่ามกลางศึก สงครามตายด้วยความกตัญญูแล้วเนี่ยถึงตายก็มีเกียรติมีศักดิ์ศรีเพราะเป็นการแสดงออกให้เห็นแก่ทุก คนเห็นประจักษ์ทั้งทางโลกทางธรรมเนี่ย ทางโลกเราก็เสวยสละป้องกันประเทศชาติ พุทธศาสนา พระมหากษัตริย์ ทางธรรมเราก็ทำจิตให้ว่างเพื่อไม่ยึดติดใดๆแต่เราเกิดมาต้องทำหน้าที่ทุกคนที่เกิดมา นี้เกิดมาเพื่อทำหน้าที่ของความเป็นพ่อเป็นแม่เป็นบุตรภรรยาสามีเป็นลูกเจ้าเหล่าหลานเป็นครูเป็น อาจารย์เป็นหมอเป็นพยาบาลเป็นคนไข้หรือเป็นทหารตำรวจเนี่ยทุกคนที่เกิดมาเพื่อทำหน้าที่เกิดมาใช้ กรรมคือทุกคนต้องเกิดมาใช้กายกรรมมือตีนมือเท้าต้องมาทำงานในวัฏจักรกรรมต้องพูด ใช้นโนกรรมจิต ต้องคิดนึก แต่กายกรรมต้องไม่ฆ่าสัตว์ลักทรัพย์ไม่ประพฤติผิดในกาม วาจากรรมต้องไม่พูดมุสาพูด ส่อเสียดไม่พูดคำหยาบคายไม่พูดเพ้อเจ้อเหลวไหล มโนกรรมต้องไม่โลภไม่พยาบาทไม่เห็นผิดคลอง ธรรมที่ชอบเราจึงจะไม่มีเวรไม่กรรมกับใครๆเนี่ยพระพุทธเจ้าสอนไว้อย่างนี้ จึงเรียกว่ามีพร้อมเป็น **ปฏิรูปเทส** เป็นประเทศที่เหมาะสมก็คือประเทศไทยนี้แหละที่มีพร้อมทั้งประเทศที่มีพร้อมทั้งพุทธศาสนา มี หมอมียามีอะไรเพราะพระองค์แม้แต่ **พระบรมราชชนก** ก็เป็นหมอพยายามส่งเสริมประชาชนในชาติให้อยู่ ดีมีความสุข **พระราชชนนี** ก็มีอาสาสมัครไปแจกยาพาหมอรักษาไปตามถิ่นทุรกันดารต่างๆเนี่ยใครๆก็รู้ ประกาศเป็นข่าวในวิทยุโทรทัศน์หนังสือพิมพ์ใครไม่เห็นบ้างเนี่ยทั้งที่เห็นก็ทำเป็นไม่เห็นทั้งที่ได้ยินก็ทำ เป็นไม่ได้ยินเนี่ยพวกมีตบอดเนี่ยเป็นอันธพาล

ฉะนั้นพวกอัครพาลเนี่ยพวกเราต้องระวังให้ดีอย่าคบค้าพระพุทธรู้จักก็สอนว่าไม่ให้คบคนพาลพาลเข้าสอนไม่ให้คบคนพาลให้คบบัณฑิตเพราะฉะนั้นเราให้รู้ไว้ด้วยถ้าเราคบคนพาลผู้มีดีบอดเราก็จะพลอยกลายเป็นคนพาลไปด้วยเป็นผู้มีดีบอดไปด้วยเพราะไม่เห็นคุณค่าความดีของผู้อื่นแล้วคนอื่นใครเค้าจะเห็นคุณค่าความดีของเราเพราะตัวเรายังไม่เห็นคุณค่ายังไม่เห็นดีกับคนอื่น เพราะฉะนั้นก็ให้เป็นไปตามธรรมชาติให้เป็นไปตามยถากรรมเพราะฉะนั้นกรรมที่ทุกคนสร้างมาด้วยกายกรรม วาจากรรม มโนกรรมเนี่ย เพราะฉะนั้นทุกคนก็มีผลได้รับทุกข์รับโทษเมื่อกรรมเหล่านั้นให้ผลคนที่ทำดีแล้วไม่ได้ดีเป็นเพราะอะไร เป็นเพราะต้องทำความดีใช้หนี้ความดีเค้า เคยฆ่าความดีเค้ามา ขโมยความดีเค้ามา ประพฤติผิดความดีเค้ามา หลอกหลวงความดีเค้ามา หลงความดีเค้ามาเป็นของตนเนี่ย ฉะนั้นกรรมวิบากกรรมเหล่านั้นให้ผลทำดีเท่าไรก็ได้ไม่ดีหรือเห็นมีย คนกินยาตายฆ่าตัวตายโดดน้ำตายเพราะน้อยใจว่าทำดีแล้วไม่ได้ดีก็ไม่มีใครรู้จัก ฉะนั้นเมื่อเรารู้แล้วเราก็จะได้มีขันตอดกัณฑ์อดทนทำความดีใช้หนี้ความดีแล้วก็เพียรมีวิริยะเพียรในการที่จะใช้หนี้คนอื่นแล้วมันก็จะได้ไม่ทุกข์เกินไปขณะนี้เดี๋ยวนี้เราเป็นคนจนคนทุกข์คนลำบากแต่เราไม่ผิดศีลไม่ผิดธรรมแต่เราก็จะเพียรใช้หนี้ความดีคนอื่นที่เราเคยเอาไปโกงเค้ามาเนี่ยไปขโมยเอามาไปฆ่าเค้ามาไปหลอกหลวงหรือไปประพฤติผิดความดีเค้ามาเนี่ยทำให้คนอื่นเสียอกเสียใจมีความเศร้าหมองเป็นทุกข์เศร้าโศกที่เค้าทำความเพียรทำความพยายามมามากมายแล้วเราไปถือสิทธิ์ไปเอาของเค้ามาเนี่ย

เพราะฉะนั้นถึงคราวกรรมวิบากกรรมให้ผลเนี่ยจะต้องเป็นคนทุกข์คนจนคนลำบากอย่างนี้ให้เราสอนจิตสอนใจเราไว้ให้เราจำเอาไว้ว่าเนี่ยขณะเราทุกข์เราจนเราลำบากเนี่ยเป็นการทำความดีใช้หนี้ความดีเราจะได้ไม่เกียจคร้านในการทำความดีใช้หนี้ความดีที่ว่า **วิริเยน ทุกขมจเจติ คนเราจะล่วงทุกข์ด้วยความเพียร** ขณะที่เราทำความเพียรไปนั้นจะเป็นการฝึกหัดตัดนิสัยให้เกิดความชำนาญในการทำคณานันท์เองเราจะไม่เสียใจในขณะที่เราอดกัณฑ์อดทนทำความดีไว้แล้วเราก็จะมีแต่ความสุขความเจริญ เมื่อเราใช้หนี้ความดีเค้าแล้วเพราะการทำความดีชดเชยเค้าแล้วเนี่ยเราก็จะสบายอกสบายใจโล่งอกโล่งใจแล้วว่าเออ ! เราไม่มีหนี้สินไม่เป็นหนี้ใครไม่เป็นหนี้ความดีใครแล้วเราก็จะภูมิใจตัวเองว่าเนี่ยเราเป็นผู้ที่สามารถไม่มีหนี้ติดสันพันตัวไม่มีใครจ้วงจาบมาทวงหนี้ทวงความดีจากเราเพราะเราไปเอาของเค้ามานี้ เพราะฉะนั้นเราทุกคนต้องสำเหนียกอย่าไปมั่งงายอย่าไปอยากได้สิ่งใด ๆ ที่เค้าให้ฟรี ๆ ด้วยเพราะฉะนั้นอาจจะเจตนาชั่วแอบแฝงอยู่เพราะฉะนั้นต้องใคร่ครวญด้วยเหตุผลว่าการจู้จี้เค้าเอามาให้เรานี้เค้าด้วยเมตตาจริงใจหรือเปล่า กรุณาสงสารจริงใจหรือเปล่า มุทิตาพลอยยินดีจริงใจกับเราหรือเปล่าเนี่ยหรือเค้าให้โหลให้ภัยเราเนี่ยเพื่อจะหลอกใช้เราหรือเปล่า เค้าทำใจอุเบกขาวางเฉยไม่เอาทุกข์เอาโทษแต่เค้ามีการมีงานเค้าจะอ้างขึ้นมาเค้าจะเอาทุกข์เอาโทษเอาเราไปใช้สร้างกรรมทำชั่ว

ฉะนั้นเราก็ต้องรู้เอาไว้ต้องใช้เหตุผล จงเชื่อเหตุผลอย่าเชื่อเหตุการณ์เพราะเหตุการณ์สร้างภาพได้แต่เหตุผลเป็นของตายตัว เหตุผลก็คือปัญญาอันแหล่ที่เรียกว่าปัญญารักษาตัวรักษากิจรักษาด้วยวิริยะความเพียรหรืออดกัณฑ์อดทนนั้นเราก็จะได้รู้ได้เห็นได้เข้าใจแล้วเราก็จะได้เป็นคนดีของครอบครัวของตัวเองและของประเทศชาติ พุทธศาสนา พระมหากษัตริย์จะไปอยู่ ณ ที่ใดก็มีแต่ไปสร้างความสุขความเจริญสร้างความสงบสุขให้แก่กันนั้น ๆ ประเทศนั้น ๆ ไม่สร้างความเดือดร้อนวุ่นวายให้แก่ตัวเองให้แก่ญาติพี่น้อง ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในชาติหรือประเทศชาติ พุทธศาสนา พระมหากษัตริย์เราจะต้องทำกตัญญูเพราะพระพุทธรู้จักสอนว่ากตัญญูเป็นคนหาได้ยากบุพการีผู้ทำคุณก่อนแล้วคือท่านให้เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาเราแล้วช่วยสงเคราะห์เราแล้วทุกรูปแบบ ท่านเป็นบุพการีของเรา เพราะฉะนั้นเรารู้สำนึกสำนึกในบุญคุณความดีของท่านแล้วตอบแทนท่านนั้นแน่จริง

เรียกว่ากตัญญูพระพุทธเจ้าจึงเรียกว่าเป็นบุคคลหาได้ยากสองอย่างเพราะฉะนั้นเราจะต้องเชื่อพระพุทธเจ้าเชื่อบัญญัติรัฐของพระพุทธเจ้าแล้วเราจะเป็นผู้มีความสุขเพราะฉะนั้นเมื่อเรารู้เราเข้าใจแล้วยืน เดิน นั่ง นอนเราก็จะเป็นสุขเพราะความเพียรของเราเองที่เราจะทำความดีให้แก่ตัวเอง ทำความดีให้แก่ประเทศชาติ พุทธศาสนา พระมหากษัตริย์ทำจิตให้ว่างเพื่อไปนิพพานในชาตินี้การทำดีของเราก็จะครบถ้วนทั้งประเทศชาติ พุทธศาสนา พระมหากษัตริย์ก็ได้พลอยมีอานิสงส์สงบร่มเย็นเป็นสุขก็เพราะอาศัยเรานั้นแหละเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบมีศีลมีธรรมมี**สังัจจธรรม**ตั้งใจทำจริงเพียรจริงขยันจริงเพียรว่างเพียรสั่งสมความดี ไม่ทำผิดกฎหมายบ้านเมืองแล้วก็ไม่ทำให้พ่อแม่ทุกข์ยากลำบากใจไม่เป็นคนอกตัญญูที่ทำนอตุสำหรับเลี้ยงดูอุ้มชูเรามาเนี่ยเพราะฉะนั้นเราจะต้องใช้ความเพียรนี้ตามพุทธโอวาทว่า **วิริเยน ทุกขมจเจติ** คนเราจะล่วงทุกข์ด้วยความเพียร คือต้องให้วิมุตติหลุดพ้นวางไปนิพพานให้ได้ในชาตินี้เพราะฉะนั้นก็สมควรแก่เวลามีปัญหาใดๆก็ให้ถาม.....เอามีอะไรจะถามอีกเจอวันนี้**วิริเยน** **ทุกขมจเจติ** ก็แทบจะหมดปัญหาอีก(หัวเราะ)...

ชณะชัย เมฆา ผู้ถอดความและจัดพิมพ์

วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

เวลา ๑๔.๓๔ น.